# — Algoritmi Avansați 2021 c-1

Lect. Dr. Stefan Popescu

Email: stefan.popescu@fmi.unibuc.ro

Grup Teams:



### Index

- Desfășurare examen & predare
- Ce este un algoritm
- Complexitatea timp a unui algoritm
- P, NP, NPC
- Ce este o problema de optim?
- Idei alternative de rezolvare (prelude)



### Desfășurare examen & predare

- Curs Modular;
- Laborator 50% + examen final 50%
- Limbaj de programare: La alegere Python sau C++
- Prima jumătate a cursului [7 saptamani] va fi o continuare a cursului de AF
- Prezenta nu este obligatorie dar probabil este necesara
- Va voi fi profesor la primele 4 laboratoae si primele 4 seminarii.
- Promovarea unui mediu interactiv
- Feedback-ul este mereu de apreciat





### Ce este un algoritm?

- informal: o succesiuni de pasi elementari/simpli dupa a căror execuție pe un input dat, obținem un output care este soluție pentru problema noastră

- Formal: Echivalent cu **Mașina Turing** (to be continued)



### **Complexitatea timp**

Informal spus, complexitatea timp a unui algoritm este dat de *numărul de operații* efectuate până ce se ajunge la rezultat. Evident numărul de operații va depinde și de input, mai exact <u>lungimea inputului.</u>

Fie un algoritm care pentru o intrare (de lungime) n efectuează f(n) operații.

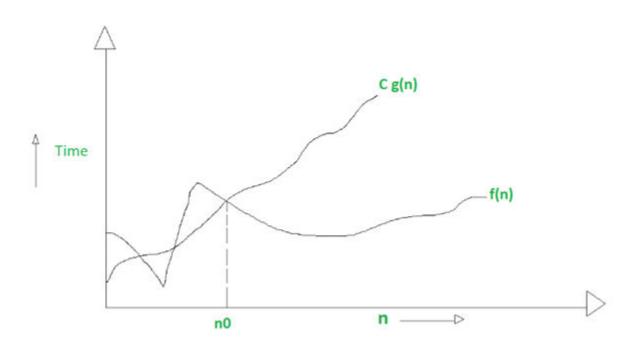
Definim clasele de complexitate O, Ω, Θ după cum urmează

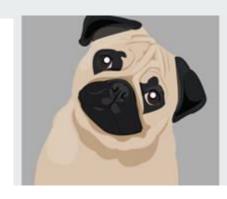




- Descrie o **limită superioară** pentru numărul de operații efectuate de algoritm pentru orice intrare de la o lungime  $n_0$  încolo.
- Spunem ca un algoritm rulează în timp O(g(n)) dacă există o funcție g și o valoare n<sub>0</sub>, astfel încât să avem relația: C x g(n)≥f(n)≥0 | ∀n>n<sub>0</sub> (unde C este o constantă pozitivă).
- f este asimptotic mărginită superior de către g (multiplicată cu un factor constant C)
- Observăm, spre exemplu, că O(n) este inclusă în  $O(n^2)$

# Clasa O (Big Oh)







### Clasa O (Big Oh)

Definiția rigurosă este "un pic mai complicată":

Fie un algoritm Alg și o funcție  $f:N \rightarrow N$ , astfel încât Alg se termină exact în f(n) pași pentru o intrare de lungime "n". Spunem că Alg rulează în O(g(n)) dacă avem relația:

$$\lim_{n \to \infty} \frac{f(n)}{g(n)} < \infty$$

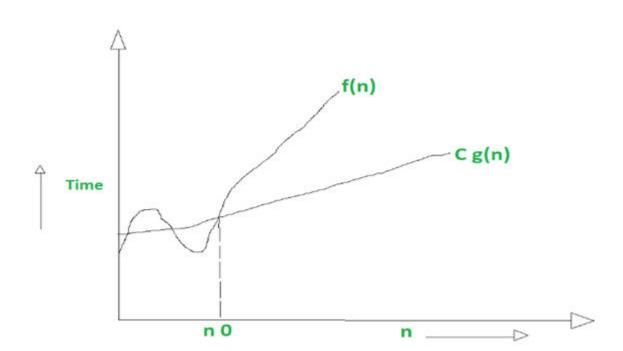
Această definiție ne arată ca în clasa de complexitate O, factorul dominant este cel care ne dă complexitatea. Ex:  $O(n^2+2n)\equiv O(n^2)$ 





- Descrie o **limită inferioară** pentru numărul de operații efectuate de algoritm pentru orice intrare de la o lungime  $n_0$  încolo.
- Spunem ca un algoritm rulează în timp Ω(g(n)) dacă există o funcție g și o valoare n₀, astfel încât să avem relația: f(n)≥C x g(n)≥0 | ∀n>n₀ (unde C este o constantă pozitivă).
- f este asimptotic mărginită inferior de către g (multiplicată cu un factor constant C)
- Observăm, spre exemplu, că  $\Omega(\mathbf{n})$  este inclusă în  $\Omega(\mathbf{n}^2)$

# Clasa $\Omega$ (Big Omega)







### Clasa $\Omega$ (Big Omega)

Definiția rigurosă:

Fie un algoritm Alg și o funcție  $f:N\to N$ , astfel încât Alg se termină exact în f(n) pași pentru o intrare de lungime "n". Spunem că Alg rulează în  $\Omega(g(n))$  dacă avem relația:

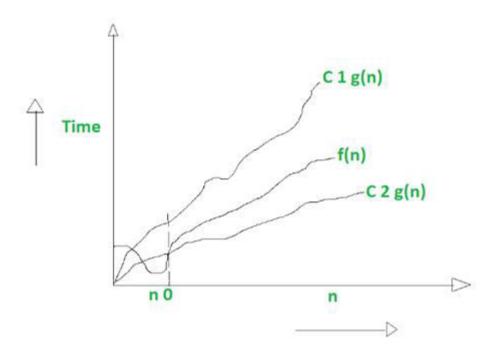
$$\lim_{n \to \infty} \frac{f(n)}{g(n)} > 0$$

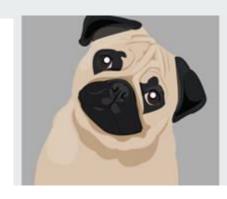




- O combinație între cele două clase anterioare. Presupune o mărginire atât superioară cât și inferioară.
- Spunem ca un algoritm rulează în timp  $\Theta(g(n))$  dacă există o funcție g și o valoare  $n_0$ , astfel încât să avem relația:  $C_1 \times g(n) \ge f(n) \ge C_2 \times g(n) \ge 0 \mid \forall n > n_0$  (unde  $C_1$  și  $C_2$  sunt două constante pozitive).
- f este asimptotic mărginită inferior de către g (multiplicată cu un factor constant  $C_2$ ) respectiv superior tot de g (multiplicată cu un factor constant  $C_1$ )
- Nu mai este valabilă observația că  $\Theta(n)$  ar fi inclusă în  $\Theta(n^2)$
- Nu toți algoritmii au o complexitate Theta

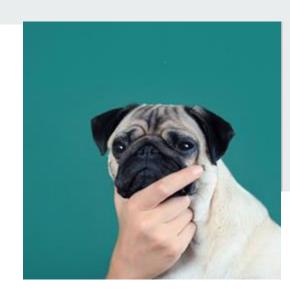
# Clasa ⊕ (Big Theta)





### Clasa ⊕ (Big Theta)

Cum ar arăta definiția folosind limite?







Fie un algoritm Alg și o funcție  $f:N \rightarrow N$ , astfel încât Alg se termină exact în f(n) pași pentru o intrare de lungime "n". Spunem că Alg rulează în  $\Theta(g(n))$  dacă avem relația:

$$\lim_{n \to \infty} \frac{f(n)}{g(n)} \in \mathbb{R}_{+}$$

### Discuții libere



Cel mai adesea folosim clasa O.

Evident ne interesează numitele "tight bounds".

Ce se întâmplă când pe o intrare de aceeași lungime ai număr de pași semnificativ diferiți?

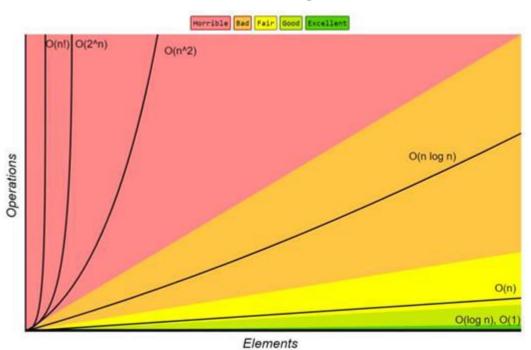
• Complexitate "worst case" vs complexitate medie

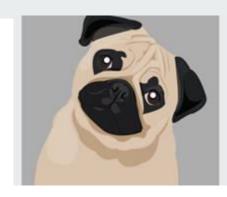
Care este complexitatea următorilor algoritmi?

• Căutare binară; Bubble sort; quicksort, merge-sort;

Paradoxul în care Big-O nu redă realitatea...

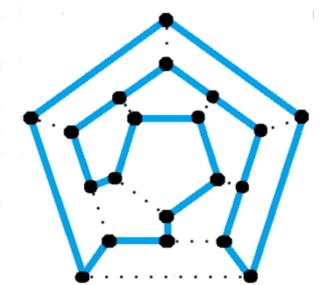
### Ce inseamnă "algoritm eficient"?



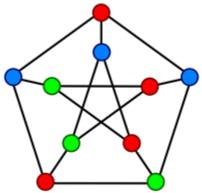


### Timp polinomial: Determinism vs nedeterminims

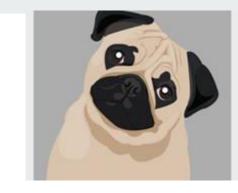
5		9				4		
7		8	3		4	9		
6		1				7	3	
4	6	2	5					
3	8	5	7	2		6	4	9
1		7	4		8	2		
2			1					4
		3		4			8	7
	7			5	3			6

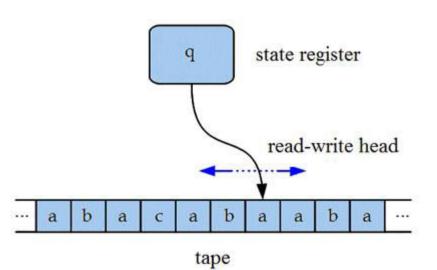






### Scurt prezentare: "Turing Machine"





O maşină Turing M=(Q,  $\Gamma$ , b,  $\Sigma$ ,  $\delta$ , q<sub>0</sub>, F) unde:

- Q mulţimea stărilor
- Γ alfabetul de lucru al mașinii
- $b \in \Gamma$  un simbol special, numit "blank"
- Σ⊂Γ\{b} alfabetul de intrare (alfabetul pt input)
- q<sub>0</sub>, F starea inițială, respectiv mulțimea stărilor finale

**δ** - funcția de tranziție:

cazul determinist: δ: ΓxQ TxQx{left, right}

cazul nedeterminist: δ: ΓxQ 2ΓxQx(left, right)



### Clasele de Complexitate P și NP

Formal spus, în clasa problemelor din P sunt acele probleme care pot fi rezolvate in timp polinomial,  $O(n^c)$ , de către un sistem determinist. (P=polynomial)

lar cele din clasa NP sunt problemele care pot rezolvate tot în timp polinomial (!) dar de către o mașina Turing nedeterminista. (NP=nondeterministic Polynomial)

Evident ca P⊂NP.

Se presupune ca P⊊NP, totuși încă nu există o demonstrație a acestui rezultat.





Mai ușor de înțeles:

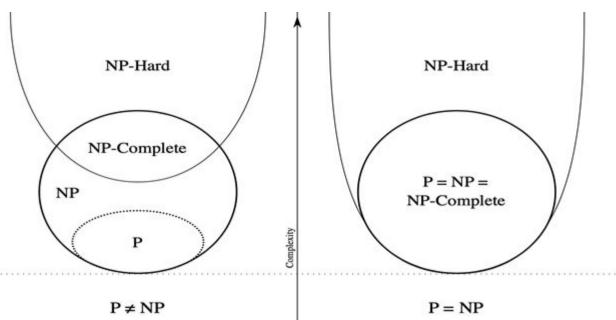
P - clasa de probleme pentru care le putem afla soluția în timp polinomial

NP - clasa de probleme pentru care putem verifica în timp polinomial dacă un rezultat este soluție corectă

pentru problema noastră.

5		9				4		
7		8	3		4	9		
6		1				7	3	
4	6	2	5					
3	8	5	7	2		6	4	9
1		7	4		8	2		
2			1					4
		3		4			8	7
	7			5	3			6

### Clasele de Complexitate P, NP, NP-C



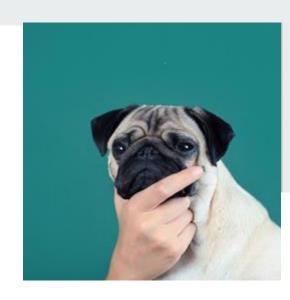


Source for further reading

### Ce ne facem cu problemele din NP

Avem la dispoziție mașini (calculatoare) nedeterministe?

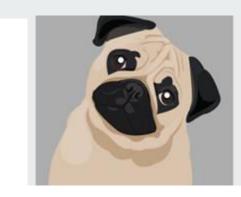
În cazul problemelor de optim există două soluții: Plătim costul în timp (de multe ori nu se poate) sau ne mulțumim cu o soluție apropiată de optim, dacă nu optimă, dar ce se poate obține în timp fezabil.



### Probleme de optim

O problemă de optimeste de forma următoare: Fie o mulțime de restricții. Să se construiască o soluție care nu doar îndeplinește toate restricțiile, ci minimizează/maximizeze o funcție de cost/profit.

Ex: Problema rucsacului (varianta discretă) sau probleme de acoperire minimală pentru grafuri.



### Probleme de optim

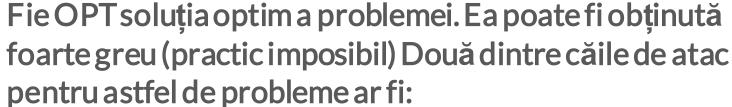
Fie OPT soluția optim a problemei. Ea poate fi obținută foarte greu (practic imposibil) Două dintre căile de atac pentru astfel de probleme ar fi:

- avem un algoritm care construiește pe rand soluții la problemă, din ce în ce "mai optime", care converg către OPT. Lăsăm acest algoritm să ruleze un timp rezonabil, sau până când rezultatul nu se mai poate îmbunătăți si ne multumim cu ce avem.

(algoritmi evoluționiști)



### Probleme de optim



- fie cazul in care OPT trebuie să minimizeze un cost. Să reuşim să contruimo soluție ALG, cu OPT<=ALG<=ρxOPT

(algoritmi ρ-aproximativi)



# **Aplicatie:**

Algoritm aproximativ pentru 1/0 Kanspack Problem

[Whiteboard]



### **Next time:**

Seminar & Lab - Recapitulare Fundamentele Algoritmilor

Curs 2: introducere în algoritmi aproximativi



# Algoritmi Avansaţi 2021 c-2 Algoritmi ρ-aproximativi

Lect. Dr. Ştefan Popescu

Email: stefan.popescu@fmi.unibuc.r

Grup Teams:



### Din cursul anterior

### Recapitulare:

reamintit ce estee acela un algoritm

complexitatea unui algoritm

timp determinist vs nedeterminist

crash-course in ce inseamna P, NP, NPC



# **Cursul prezent**

- Motivație
- Terminologie de baza
- Un prim exemplu de algoritm aproximativ
- Un exemplu mai detaliat
- Un început pt Tema 1

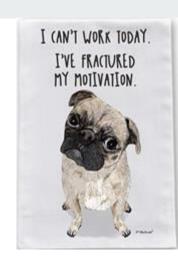


### Motivație

Q: Daca avem nevoie să aflăm raspunsul la o problemă NP-hard?

A: Nu prea sunt şanse să găsim un algoritm care să ruleze în timp polinomial

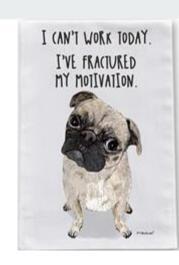
Aşa că....



### Motivație

Trebuie să renunțăm măcar la unul dintre următoarele 3 elemente:

- 1. Găsirea unui algoritm polinomial pentru problemă
- 2. Găsirea unui algoritm general (pentru o instanță oarecare) a problemei
- 3. Găsirea soluției exacte (optime) pentru problema







### Problema de Optim:

Informal spus este problema in care trebuie sa gasesti o "cea mai buna" solutie/constructie fezabila.

"Cea mai buna" - poate avea doua sensuri:

Fie avem o problema de minimizare precum Problema Comis-voiajorului.

Fle o problema de **maximizare** precum cea de a găsi o acoperire de cardinal maxim pentru multimea varfurilor unui graf





### Problema de Optim:

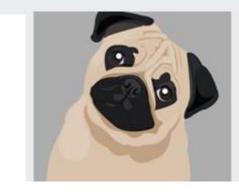
Fie P - o problema de optim, și I o intrare pe aceasta problema. Vom nota cu OPT(I) "valoarea" soluției optime.

În mod analog, atunci când propunem un algoritm care să ofere o soluție fezabilă pentru problema noastră, vom nota "valoarea" acelei soluții cu ALG(I).

De cele mai multe ori, atunci când nu se crează confuzie, vom simplifica notațiile folosind termenii "OPT", respectiv "ALG"

Pe parcursul prezentării vom presupune că atât OPT, cât și ALG sunt ≥0.





### Problema de Optim:

Pentru a justifica un algoritm este *util*, acesta trebuie însoțit de o justificare că soluția oferită este fezabilă pentru problema, precum si o relație între *ALG* si *OPT*. Aceast tip de relație este descrisă astfel:

### Definiție 1

- · Un algoritm ALG pentru o problema de minimzare se numește  $\rho$ -aproximativ, pentru o valoare  $\rho > 1$ , dacă  $ALG(I) \leq \rho \cdot OPT(I)$   $pt \ \forall I$  intrare
- · Un algoritm ALG pentru o problema de maximizare se numește  $\rho$ -aproximativ, pentru o valoare  $\rho < 1$ , dacă  $ALG \ge \rho \cdot OPT(I)$   $pt \ \forall I$  intrare





#### **OBSERVAȚIE**

(pt probleme de minim) Orice algoritm  $\rho$ -aproximativ este la rândul lui  $\rho$ '-aproximativ pentru orice  $\rho$ '> $\rho$ . De aceea, în cazul unui algoritm ALG pentru o problemă de minimizare, spre exemplu, trebuie ca justificarea ce însoțește pe ALG să ofere cea mai mică valoare  $\rho$  pentru care ALG este  $\rho$ -aproximativ.

#### Definiție 1

- · Un algoritm ALG pentru o problema de minimzare se numește  $\rho$ -aproximativ, pentru o valoare  $\rho > 1$ , dacă  $ALG(I) \leq \rho \cdot OPT(I)$   $pt \ \forall I$  intrare
- · Un algoritm ALG pentru o problema de maximizare se numește  $\rho$ -aproximativ, pentru o valoare  $\rho < 1$ , dacă  $ALG \ge \rho \cdot OPT(I)$   $pt \ \forall I$  intrare





#### Definiție 2

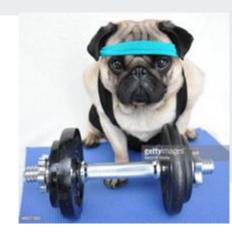
Fie ALG un algoritm  $\rho$ -aproximativ pentru o problema de minimizare. SPunem că factorul de aproximare este "tight bounded" atunci când avem  $\rho = supremum_I \frac{ALG(I)}{OPT(I)}$ 

Ca să arătăm că un algoritm este ρ-aproximativ "tight bounded", trebuie deci să justificăm următoarele 2 lucruri:

- 1. Trebuie să arătmăm că este  $\rho$ -aproximativ, adică  $ALG(I) \le pxOPT(I)$  pentru orice intrare I
- 2. Pentru orice  $\rho' < \rho$  există un *I* pentru care  $ALG(I) > \rho' \times OPT(I)$ . Adesea totuși ne este mai la îndemână să arătăm ca există un *I* pentru care  $ALG(I) = \rho \times OPT(I)$

# O primă provocare: 1/0 Knapsack problem

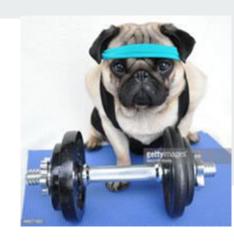
**Enunț pe scurt:** Trebuie să găsim o submulțime de obiecte de valoare totală maximă, fără ca greutatea lor totală să depășească o capacitate dată a rucsacului. Obiectele sunt puse integral în rucsac sau sunt date deoparte. Nu pot fi fracționate!



# O primă provocare: 1/0 Knapsack problem

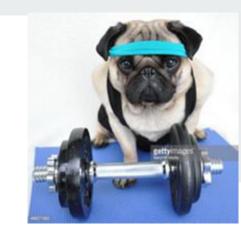
**Enunţ pe scurt:** Trebuie să găsim o submulţime de obiecte de valoare totală maximă, fără ca greutatea lor totală să depășească o capacitate dată a rucsacului. Obiectele sunt puse integral în rucsac sau sunt date deoparte. Nu pot fi fracţionate!

**Presupunere:** Fiecare obiect are o greutate mai mică sau egală cu capacitatea rucsacului!



# O primă provocare: 1/0 Knapsack problem

**Enunţ pe scurt:** Trebuie să găsim o submulţime de obiecte de valoare totală maximă, fără ca greutatea lor totală să depășească o capacitate dată a rucsacului. Obiectele sunt puse integral în rucsac sau sunt date deoparte. Nu pot fi fracţionate!



#### Rezolvare propusă:

Fie L – lista obiectelor sortate după raportul valoare/greutate

Fie  $O_p$  – obiectul cu prof itul cel mai mare din lista de obiecte.

S=0,  $G=capacitatea\ rucsacului$ ;

Pentru f iecare O:L

 $Dacă\ greutate(\ O) \le G,\ atunci\ S + = val(\ O)\ ,\ G - = greutate(\ O)$ 

$$ALG(I) = max(S, O_p)$$

# O primă provocare: 1/0 Knapsack problem

Demonstrați că algoritmul de mai jos este un algoritm 1/2-aproximativ pentru problema 1/0 a Rucsacului!



Fie L – lista obiectelor sortate după raportul valoare/greutate

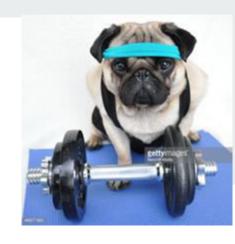
Fie  $O_p$  – obiectul cu prof itul cel mai mare din lista de obiecte.

S=0,  $G=capacitatea\ rucsacului$ ;

Pentru f iecare O:L

 $Dacă\ greutate(O) \le G,\ atunci\ S + = val(O),\ G - = greutate(O)$ 

$$ALG(I) = max(S, O_p)$$



# O primă provocare: 1/0 Knapsack problem

Demonstrați că algoritmul de mai jos este un algoritm 1/2-aproximativ pentru problema 1/0 a Rucsacului! <u>Justificare S23</u> / <u>Justificare S24</u>



Fie L – lista obiectelor sortate după raportul valoare/greutateFie  $O_p$  – obiectul cu prof itul cel mai mare din lista de obiecte.  $S=0, \ G=capacitatea \ rucsacului;$ Pentru f iecare O:LDacă  $greutate(O) \leq G, \ atunci \ S+=val(O), \ G-=greutate(O)$ 

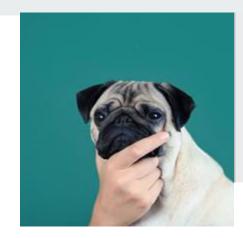
$$ALG(I) = max(S, O_p)$$

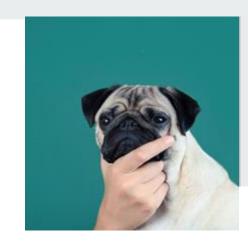


- m calculatoare identice; n activitați ce trebuiesc procesate. Fiecare activitate j având nevoie de  $t_i$  unități de timp pentru execuție.
- Odată inițiată, fiecare dintre activități trebuie derulată în mod continuu pe același calculator
- Un calculator poate executa cel mult o activitate în același timp.

### Scop:

Să asignăm fiecare activitate unui calculator astfel încât să minimizăm timpul până când toate activitățile sunt terminate.

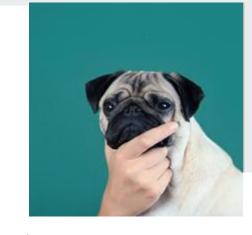




### Notații:

- J(i) -submulţimea tuturor activităţilor (job-urilor) care au fost programate să se desfășoare pe mașina i.
- L<sub>i</sub> va reprezenta "load-ul" (timpul de lucru) al mașinii i.
- $L_i = \sum_{j \in J(i)} t_j$

**Scop:** ???



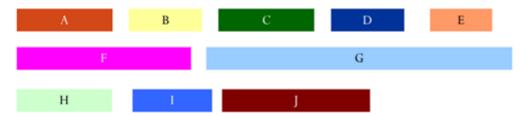
### Notații:

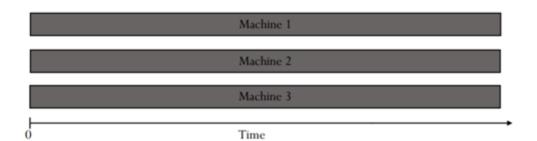
- J(i) -submulţimea tuturor activităţilor (job-urilor) care au fost programate să se desfăşoare pe maşina i.
- L<sub>i</sub> va reprezenta "load-ul" (timpul de lucru) al mașinii i.
- $L_i = \sum_{j \in J(i)} t_j$

Scop: O asignare a activităților astfel încât  $L_k$  este minimizat, unde  $k = max_i(L_i)$ , adică mașina cu cel mai mare load.

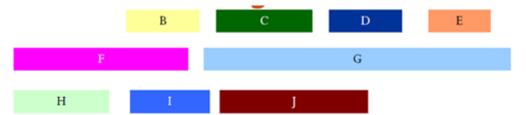
### Pseudocodul:

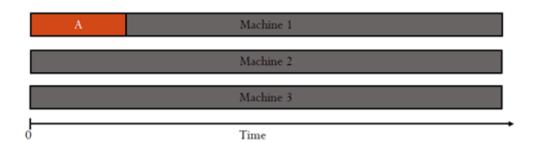
```
\begin{aligned} Load-Balance\Big(\,m,t_{\,1},t_{\,2},\ldots,t_{\,n}\Big) \\ &for\,i=1\,to\,m: \\ &L_{\,i}=0;\,J(\,i)=\varnothing\,\,\,\#\,initializare\colon Fiecare\,\,Load\,\,este\,\,0\,\,iar\,\,multimea\,\,joburilor\,\,este\,\,nula\,\,pt\,\,f\,iecare\,\,masina\\ &for\,j=1\,to\,\,n: \\ &i=arg\Big(\,min\{L_{\,k}|\,\,k\in\{1,\ldots,m\}\}\Big)\,\,\#\,\,i\,\,-\,\,masina\,\,cu\,\,incarcatura\,\,cea\,\,mai\,\,mica\,\,in\,\,acest\,\,moment\\ &J(\,i)=J(\,i)\,\cup\{j\}\\ &L_{\,i}+=t_{\,j} \end{aligned}
```



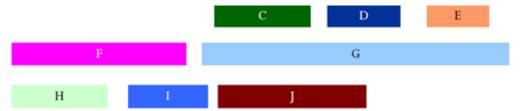


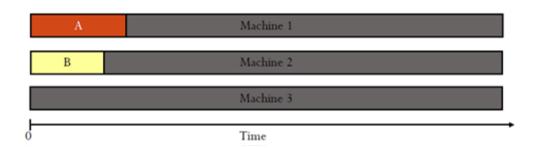




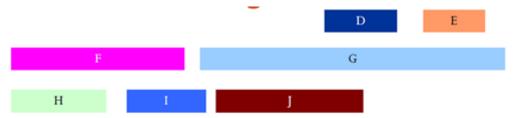


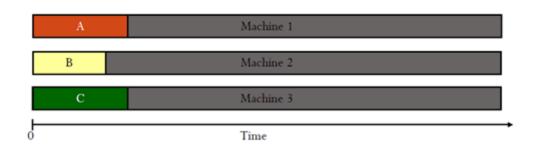






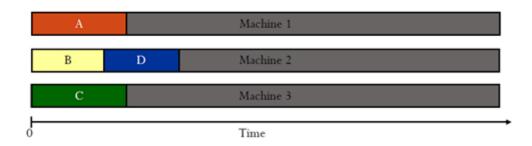






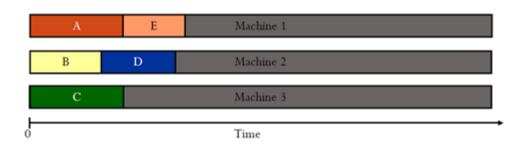








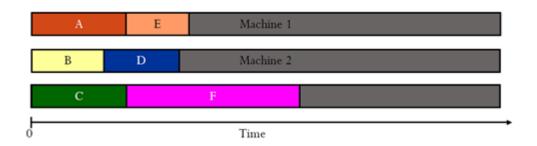






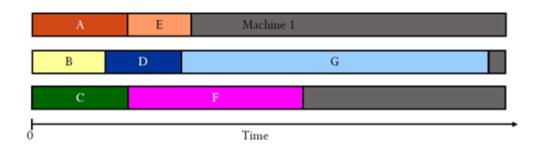






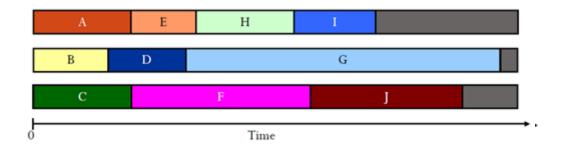






# Step-by-step example (3 steps)

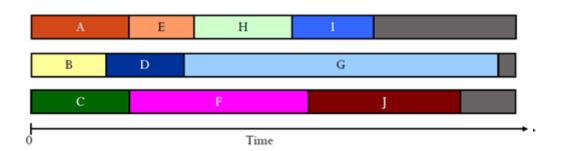


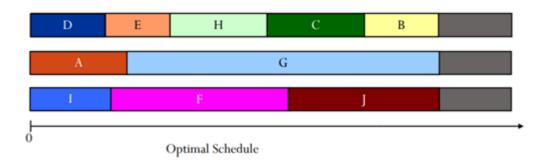


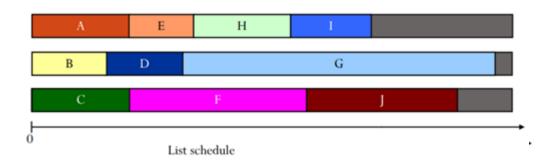
# Step-by-step example (3 steps)



**Este Optim?** 

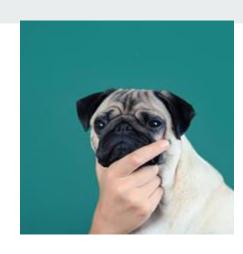








NU

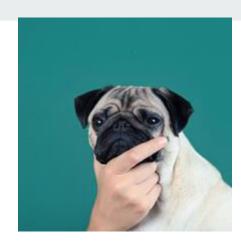


#### Lema 1.

$$OPT \ge max \left( \frac{1}{m} \sum_{1 \le j \le n} t_j, \max\{t_j | \} 1 \le j \le n \right)$$

#### Lema 2.

Algoritmul descris anterior este un algoritm 2-Aproximativ. Altfel spus, fie T - max( $L_i$ |  $i \in \{1,...,m\}$ ) masina "cea mai incarcata". Avem de arătat că  $T \le 2xOPT$ 



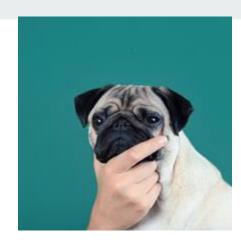
#### Lema 1.

$$OPT \ge max \left( \frac{1}{m} \sum_{1 \le j \le n} t_j, \max\{t_j | \} 1 \le j \le n \right)$$

#### Lema 2.

Algoritmul descris anterior este un algoritm 2-Aproximativ. Altfel spus, fie T - max( $L_i$ |  $i \in \{1,...,m\}$ ) masina "cea mai incarcata". Avem de arătat că  $T \le 2xOPT$ 

Justificari pt Seria 23 & Seria 24

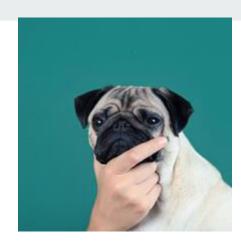


#### Lema 2.

Algoritmul descris anterior este un algoritm 2-Aproximativ. Altfel spus, fie T -  $\max(L_i | i \in \{1,...,m\})$  masina "cea mai incarcata". Avem de arătat că T $\leq$ 2xOPT

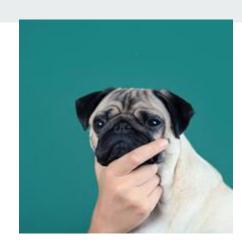
Justificari pt Seria 23 & Seria 24

Este "tight bound"? Ce ar mai putea fi de facut?



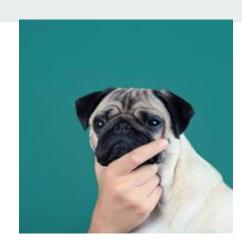
#### 3 abordari:

- a) Acelasi Algoritm, o analiză mai buna asupra lowerbound-ului folosit
- b) Acelasi Algoritm, gasirea unui alt lower bound folosind alte inegalități
- c) Un cu totul alt Algoritm care poate da un total alt LB.



#### 3 abordari:

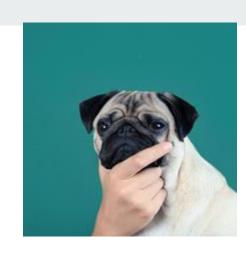
- a) Acelasi Algoritm, o analiză mai buna asupra lowerbound-ului folosit
- b) Acelasi Algoritm, gasirea unui alt lower bound folosind alte inegalități
- c) Un cu totul alt Algoritm care poate da un total alt LB.



#### 3 abordari:

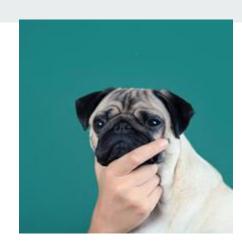
a) Acelasi Algoritm, o analiză mai buna asupra lowerbound-ului folosit

Teorema: Algoritmul Greedy descris anterior este un algoritm 2-1/m aproximativ



#### 3 abordari:

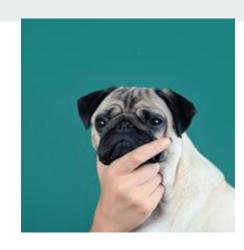
- a) Acelasi Algoritm, o analiză mai buna asupra lowerbound-ului folosit
- b) Acelasi Algoritm, gasirea unui alt lower bound folosind alte inegalități
- c) Un cu totul alt Algoritm care poate da un total alt LB.



#### 3 abordari:

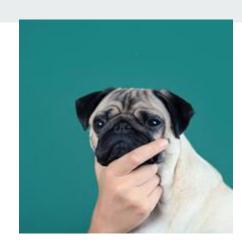
Acelasi Algoritm, gasirea unui alt lower bound folosind alte inegalități

Nu se poate! m mașini, m(m-1) activitati de cost 1 si o activitate de cost m

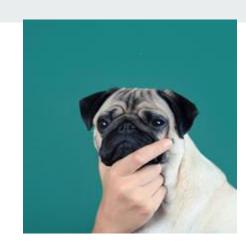


#### 3 abordari:

- a) Acelasi Algoritm, o analiză mai buna asupra lowerbound-ului folosit
- b) Acelasi Algoritm, gasirea unui alt lower bound folosind alte inegalități
- c) Un cu totul alt Algoritm care poate da un total alt LB.



Un cu totul alt Algoritm care poate da un total alt LB.



# **Ordered-Scheduling Algorithm**

Fie algoritmul precedent la care adaugam următoarea preprocesare:

Înainte de a fi programate, activitățile sunt sortate descrescător după timpul de lucru.





# Tema (preludiu)

Lema 3.

Fie o multime de n activitati cu timpul de procesare  $t_1, t_2, ..., t_n$  astfel incat  $t_1 \ge t_2 \ge ...t_n$ 

Daca n > m, atunci  $OPT \ge t_m + t_{m+1}$ 

#### **TEOREMA 2**

Algoritmul descris anterior (Ordered-Scheduling Algorithm) este un algoritm 3/2-aproximativ

### **Next time:**

Saptamana 3:

Veti primi prima parte din tema 1.

Curs 3: TSP & Christofides



## — Algoritmi Avansaţi 2021 c-3 Hamiltonian Cycle Problem, TSP, bonus: Christofides' algorithm

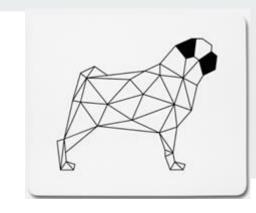
Lect. Dr. Ştefan Popescu

Email: stefan.popescu@fmi.unibuc.r

Grup Teams:



#### Ciclu Hamiltomian (HC-Problem)



Fie G=(V,E) un graf neorientat.

Numim ciclu hamiltonian un ciclu în G cu proprietatea că fiecare nod apare exact o singură dată.

HC-Problem este problema de decizie dacă într-un graf oarecare există sau nu un astfel de ciclu.

**HC-Problem este NP-Completa** 



Fie G un graf complet cu ponderi>0 pe muchii.

Evident G este graf hamiltonian, dar se pune problema găsirii ciclului hamiltonian de cost total minim.

Costul unui ciclu este suma costurilor muchiilor din componența sa.



Fie G un graf complet cu ponderi>0 pe muchii.

Evident G este graf hamiltonian, dar se pune problema găsirii ciclului hamiltonian de cost total minim.

Costul unui ciclu este suma costurilor muchiilor din componența sa.

#### TSP:

"Un vânzător ambulant vrea să își promoveze produsele în *n* locații. El dorește să treacă prin toate localitățile o singură dată, la final ajungând în localitatea de unde a plecat. Pentru a lucra cât mai eficient, vânzătorul dorește sa minimizeze costul total al deplasării"



Fie G un graf complet cu ponderi>0 pe muchii.

Evident G este graf hamiltonian, dar se pune problema găsirii ciclului hamiltonian de cost total minim.

Costul unui ciclu este suma costurilor muchiilor din componența sa.

#### TSP:

"Un vânzător ambulant vrea să își promoveze produsele în *n* locații. El dorește să treacă prin toate localitățile o singură dată, la final ajungând în localitatea de unde a plecat. Pentru a lucra cât mai eficient, vânzătorul dorește sa minimizeze costul total al deplasării"

TSP este o problema NP-hard. Găsirea unui algoritm aproximativ este necesara!



TSP:

"Un vânzător ambulant vrea să își promoveze produsele în *n* locații. El dorește să treacă prin toate localitățile o singură dată, la final ajungând în localitatea de unde a plecat. Pentru a lucra cât mai eficient, vânzătorul dorește sa minimizeze costul total al deplasării"

TSP este o problema NP-hard. Găsirea unui algoritm aproximativ este necesara!

După cum vom vedea, nu dispunem de un astfel de algoritm.



#### TSP:

"Un vânzător ambulant vrea să își promoveze produsele în *n* locații. El dorește să treacă prin toate localitățile o singură dată, la final ajungând în localitatea de unde a plecat. Pentru a lucra cât mai eficient, vânzătorul dorește sa minimizeze costul total al deplasării"

#### Teorema 1.

Nu există nicio valoare c pentru care sa existe un algoritm în timp polinomial și care să ofere o soluție cu un factor de aproximare c pentru TSP, decât dacă P=NP.

Demo: Vom arată că există un asemenea algoritm aproximativ, dacă și numai dacă putem rezolva problema HC în timp polinomial.

Seria 23 & Seria 24

It's important to have a twinkle in your wrinkle.

-Author Unknown

În ciuda pesimismului oferit de rezultatul anterior, putem fi optimiști. :-)

Pug-ul nostru comis-voiajor se deplasează într-un spațiu euclidian. Deci se respectă întotdeauna regula triunghiului!

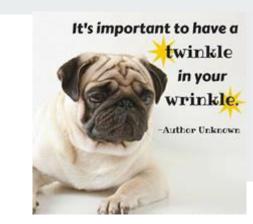
It's important to have a twinkle in your wrinkle.

-Author Unknown

În ciuda pesimismului oferit de rezultatul anterior, putem fi optimiști.:-)

Pug-ul nostru comis-voiajor se deplasează într-un spațiu euclidian. Deci se respectă întotdeauna regula triunghiului!

Regula triunghiului (recap): Pentru orice triunghi cu lungimea laturilor  $L_1 \ge L_2 \ge L_3$ , avem  $L_3 + L_2 \ge L_1$ 



În ciuda pesimismului oferit de rezultatul anterior, putem fi optimi ști. :-)

Pug-ul nostru comis-voiajor se deplasează într-un spațiu euclidian. Deci se respectă întotdeauna regula triunghiului!

Regula triunghiului (recap): Pentru orice triunghi cu lungimea laturilor  $L_1 \ge L_2 \ge L_3$ , avem  $L_3 + L_2 \ge L_1$ 

Pentru un graf complet ponderat, care respectă regula triunghiului, există algoritmi aproximativi pentru rezolvarea TSP!



În ciuda pesimismului oferit de rezultatul anterior, putem fi optimi ști. :-)

Pug-ul nostru comis-voiajor se deplasează într-un spațiu euclidian. Deci se respectă întotdeauna regula triunghiului!

Regula triunghiului (recap): Pentru orice triunghi cu lungimea laturilor  $L_1 \ge L_2 \ge L_3$ , avem  $L_3 + L_2 \ge L_1$ 

Pentru un graf complet ponderat, care respectă regula triunghiului, există algoritmi aproximativi pentru rezolvarea TSP!!!





Regula triunghiului pe grafuri ne spune că pentru oricare 3 noduri interconectate u,v,w avem:

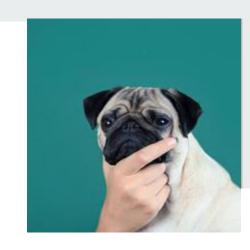
 $len((u,v)) \leq len((v,w)) + len((w,u))$ 

Altfel spus, odată ce am traversat nodurile u,v,w - în această ordine, este mai eficient ca să ne întoarcem în u direct din w decât via v.

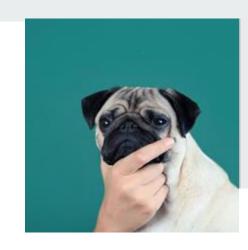
Observație 2:

Fie G un graf complet, ponderat, care respectă regula triunghiului. Şi fie  $v_1, v_2, v_3, ...., v_k$  un lanț în graful G. Atunci avem len $((v_1, v_k)) \le \text{len}(v_1, v_2, v_3, ...., v_k)$ 

Demo: Seria 23 & Seria 24 Hint: Inducție



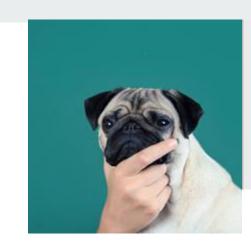
Arbore parțial de cost minim - algoritmi și timpi de lucru Asemănare dintre MST și TSP?



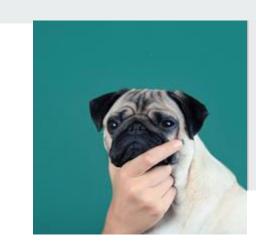
Arbore parțial de cost minim - algoritmi și timpi de lucru

Asemănare dintre MST și TSP?

Ambele caută un traseu de cost total minim care sa cuprindă toate nodurile



Arbore parțial de cost minim - algoritmi și timpi de lucru Diferențe dintre MST și TSP?



Arbore parțial de cost minim - algoritmi și timpi de lucru Diferențe dintre MST și TSP?

- unul este un arbore, altul este un ciclu
- una este P iar alta este NP hard!

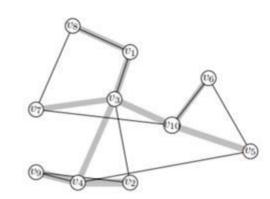


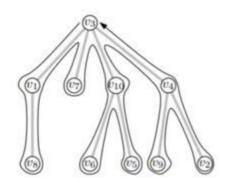
Lema 3:

Fie OPT costul soluției optime pentru TSP, iar MST - ponderea totală a unui Arbore parțial de cost minim pe baza aceluiași graf. Avem relația

**OPT**≥MST

Demo: Seria 23 & Seria 24





ApproxTSP(G)

1: Calculam arborele partial de cost minim T pentru graful G.

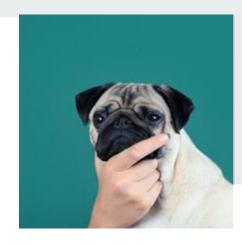
2: Alegem un nodu ∈ T pe post de radacina.

3: **Γ**=Ø.

4: Parcurgere (u, Γ)

5:concatenam nodul u la finalul lui Γ pentru a inchide un ciclu.

6: return Γ

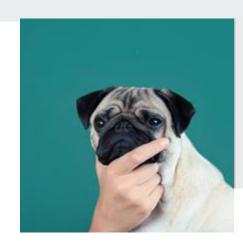




1: Concatenampe u la Γ.

2: pentru fiecare v, fiu al lui u:

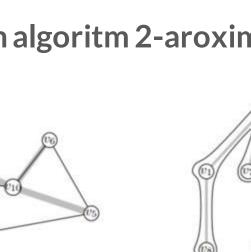
3: Parcurgere(v, Γ)



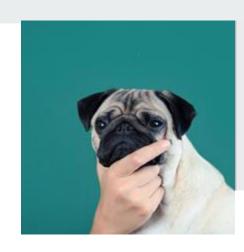
Teorema 4:

Algoritmul descris anterior este un algoritm 2-aroximativ pentru TSP

Demo: Seria 23 & Seria 24

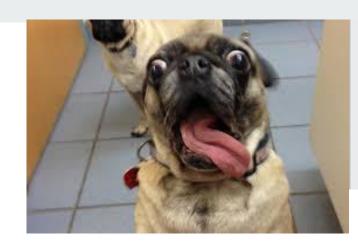


Se poate oare mai bine?



Se poate oare mai bine?

DA!

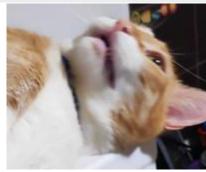




Se poate oare mai bine?

Algoritmul lui Christofides!





#### ChristofidesTSP(G)

- 1: Calculam T, un APCM in G
- 2: Fie V\* ⊂ V multimea de varfuri de grad impar din T. (va exista mereu un numar par de varfuri de grad impar)
- 3: Fie graful G\* = (V\*, E\*)-graful complet indus de V\*.
- 4: Calculam M cuplajul perfect de pondere totala minima pentru G\*
- 5: reunim multimile Msi T,
- $6: deoarece\ to ate\ nodurile\ au\ grad\ par, putem\ evidentia\ un\ ciclu\ Eulerian\ \Gamma\ in\ multigraful\ indus\ de\ M\ U\ T$
- 7: Pentru fiecare varf din  $\Gamma$ , eliminam toate "dublurile" sale, reducand costul total.
- 8: return Γ

## Next time:



## — Algoritmi Avansaţi 2021 C-4 Vertex Cover Problem, Linear Programming

Lect. Dr. Ştefan Popescu

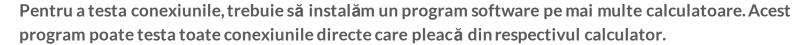
Email: stefan.popescu@fmi.unibuc.r

Grup Teams:



#### Problema:

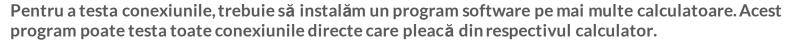
Fie o rețea de calculatoare în care trebuie să testăm toate conexiunile.





#### Problema:

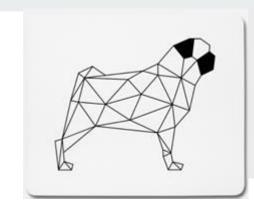
Fie o rețea de calculatoare în care trebuie să testăm toate conexiunile.



Evident, putem instala acest program pentru a monitoriza întreaga rețea, dar dorim să minimizam intervenția. Deci se pune problema găsirii unei submulțimi de calculatoare de cardinal minim care să poată monitoriza întreaga rețea.







Problema formală:

Fie un graf neorientat G=(V,E).

Numim "acoperire" o submulțime  $S \subset V$  cu proprietatea ca pentru orice  $(x,y) \in E$  avem

 $x \in S$  sau  $y \in S$  (sau  $x,y \in S$ )

Se pune problema găsirii unei acoperiri S de cardinal minim!



Problema formală:

Fie un graf neorientat G=(V,E).

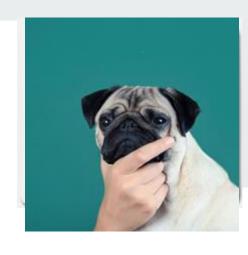
Numim "acoperire" o submulțime  $S \subset V$  cu oriorietatea ca pentru orice  $(x,y) \in E$  avem

 $x \in S$  sau  $y \in S$  (sau  $x,y \in S$ )

Se pune problema găsirii unei acoperiri S de cardinal minim!

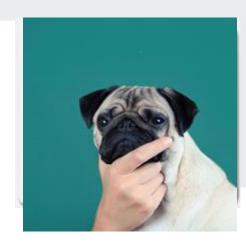
Această problemă este NP-hard.

```
Fie următorul algoritm: INPUT: G=(V,E)
E'=E; S=\emptyset;
cât timp E'\neq\emptyset:
aleg (x,y)\in E';
S=S\cup\{x\}
stergem din E' toate muchiile incidente lui x
return S
```



```
Fie următorul algoritm:
```

```
INPUT: G=(V,E)
E'=E; S=\emptyset;
cat timp E'\neq\emptyset:
aleg (x,y)\in E';
S=S\cup\{x\}
stergem din E' toate muchiile incidente lui x
<math display="block">return S
```



Q1. Mulțimea de noduri S este o acoperire pentru graful G? DA/NU

```
Fie următorul algoritm:
```

```
INPUT: G=(V,E)
```

E'=E; S=ø;

cât timp E'≠ø:

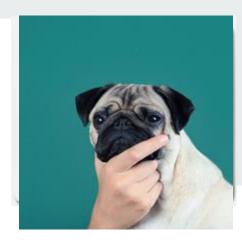
aleg (x,y)∈E';

 $S=S\cup\{x\}$ 

ştergem din E' toate muchiile

incidente lui x

return S



Q1 Mulţimea de noduri S este o acoperire pentru graful G?

DA!

```
Fie următorul algoritm:
```

```
INPUT: G=(V,E)

E'=E; S=ø;

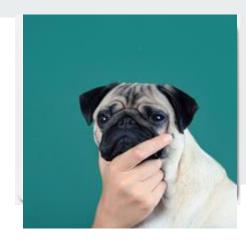
cât timp E'≠ø:

aleg (x,y)∈E';

S=S∪{x}

ştergem din E' toate muchiile incidente lui x

return S
```



#### Q2. Algoritmul de alături:

- a) Este un algoritm care generează mereu soluția optimă
- b) Este un algoritm 3-aproximativ pentru VCP
- c) poate furniza si un răspuns de 100 de ori mai slab decât soluția optimă

Fie următorul algoritm:

INPUT: G=(V,E)

E'=E; S=ø;

cât timp E'≠ø:

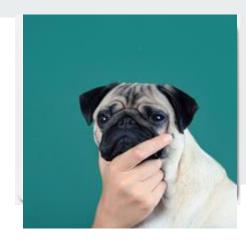
aleg (x,y)∈E';

 $S=S\cup\{x\}$ 

ştergem din E' toate muchiile

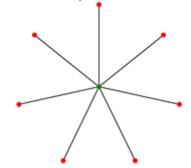
incidente lui x

return S



Q2. Algoritmul de alături:

poate furniza si un răspuns de 100 de ori mai slab decât soluția optimă



```
Fie următorul algoritm:
```

```
INPUT: G=(V,E)

E'=E; S=\emptyset;

cat timp E' \neq \emptyset:

aleg (x,y) \in E';

S=S \cup \{x\}

stergem din E' toate muchiile incidente lui x

return S
```



Q3. Cum putem modifica algoritmul alăturat astfel încât să îmbunătățim rezultatul?

Fie următorul algoritm:

```
INPUT: G=(V,E)

E'=E; S=ø;

cât timp E'≠ø:

aleg (x,y)∈E';

S=S∪

ştergem din E
```

ștergem din E' toate muchiile incidente <u>lui x și lui</u>





Q3. Cum putem modifica algoritmul alăturat astfel încât să îmbunătățim rezultatul?

Fie următorul algoritm:

ApproxVertexCover (V,E)

E'=E; S=ø;

cât timp E'≠ø:

aleg  $(x,y) \in E'$ ;

S=SU{x,y

ștergem din E' toate muchiile incidente lui x și lui



return S



Deși pare o abordare cel puțin ciudată, algoritmul alăturat este un algoritm 2-aproximativ pentru vertex cover problem!

Fie următorul algoritm:

ApproxVertexCover (V,E)

E'=E; S=ø;

cât timp E'≠ø:

aleg (x,y)∈E'

S=S∪{<u>x,y</u>

ștergem din E' toate muchiile incidente lui x și lui



return S



Deși pare o abordare cel puțin ciudată, algoritmul alăturat

- 1) generează o acoperire validă
- 2) este un algoritm 2-aproximativ

Fie următorul algoritm:

ApproxVertexCover (V,E)

E'=E; S=ø;

cât timp E'≠ø:

aleg  $(x,y) \in E'$ ;

S=S∪{<u>x,y</u>

ștergem din E' toate muchiile incidente lui x și lui



return S



Lema 1. Fie G=(V,E) un graf neorientat și OPT cardinalul unei acoperiri de grad minim a lui G. Fie E'⊂E o mulțime de muchii nod disjuncte.

Atunci avem că OPT≥|E'| Demonstrație:

Seria 23 & Seria 24

Fie următorul algoritm:

ApproxVertexCover (V,E)

E'=E; S=ø;

cât timp E'≠ø:

aleg  $(x,y) \in E'$ ;

S=S∪{x,y

ștergem din E' toate muchiile incidente lui x și lui



return S



Teorema 2. Algoritmul alăturat este un algoritm 2 aproximativ pentru VCP.

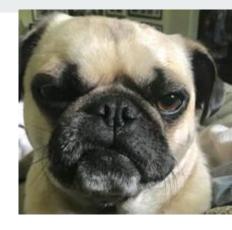
**Demonstratie:** 

Seria 23 & Seria 24

# Complicam Problema! Weighted Vertex Problem.

Fie un graf G=(V,E) - un graf simplu, si  $f:V \rightarrow R_+$  care asociază fiecărui vârf, un cost

Trebuie să găsim o acoperire de varfuri S astfel încât să minimizăm:  $\sum_{v \in S} f(v)$ 



Este dificil să găsim un algoritm aproximativ pt aceasta problemă prin metodele "tradiționale"

Tb sa gasim o abordare noua!

O problemă de programare liniară arată în felul următor:

- o funcție de "cost" cu d variabile x<sub>1</sub>, x<sub>2</sub>, ..., x<sub>d</sub>
- un set de n constrângeri liniare peste variabilele x<sub>1</sub>, x<sub>2</sub>, ..., x<sub>d</sub>

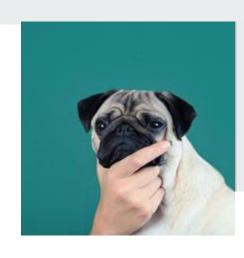
Scopul este asignarea de valori pentru variabilele de tip  $x_i$  astfel încât să minimizăm (sau, după caz, să maximizăm) funcția de cost, respectand totodata toate cele n constrangeri

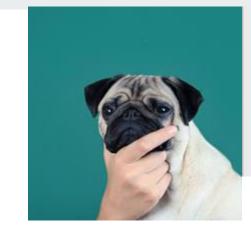
O problemă de programare liniară arată în felul următor:



Tb minimizat  $c_1x_1 + \cdots + c_dx_d$  astfel încât  $a_{1,1}x_1 + \cdots + a_{1,d}x_d \le b_1$   $a_{2,1}x_1 + \cdots + a_{2,d}x_d \le b_2$  ...

 $a_{n,1}X_1 + \cdots + a_{n,d}X_d \le b_n$ 





O constrângere poate conține adunări de variabile, poate folosi inegalități de orice tip (<,>,>=,<=,=)

O constrângere nu poate fi opțională! Toate constrângerile sunt "binding"

În constrangeri nu pot apărea elemente de forma " $x_i^*x_j^*$ " sau " $x^2$ " - trebuie sa fie liniare!

O problemă de programare liniară arată în felul următor:

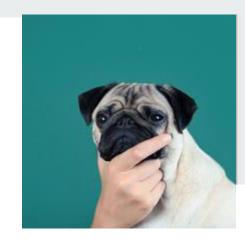
Ex:

Tb minimizat  $c_1x_1 + \cdots + c_dx_d$  astfel încât

$$a_{1,1}x_1 + \cdots + a_{1,d}x_d \le b1$$
  
 $a_{2,1}x_1 + \cdots + a_{2,d}x_d \le b2$ 

• • •

$$a_{n,1}x_1 + \cdots + a_{n,d}x_d \le b1$$



Astfel de sisteme pot fi rezolvate în timp polinomial prin algoritmi *simplex* (vezi cursul de Tehnici de Optimizare).

O problemă de programare liniară arată în felul următor:

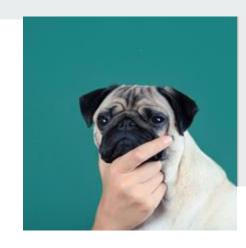
Ex:

Tb minimizat  $c_1x_1 + \cdots + c_dx_d$  astfel încât

$$a_{1,1}x_1 + \cdots + a_{1,d}x_d \le b1$$
  
 $a_{2,1}x_1 + \cdots + a_{2,d}x_d \le b2$ 

• • •

$$a_{n,1}x_1 + \cdots + a_{n,d}x_d \le b1$$



Astfel de sisteme pot fi rezolvate în timp polinomial prin algoritmi *simplex* (vezi cursul de Tehnici de Optimizare).

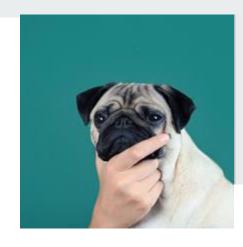
#### **OBSERVAȚIE:**

Algoritmii simplex rezolvă inegalitatea pentru **x**<sub>i</sub> - **numere reale**!

#### Revenim la WVCP (slide 16)

Putem formula această problemă ca o problemă de programare liniară:

Seria 23 & Seria 24



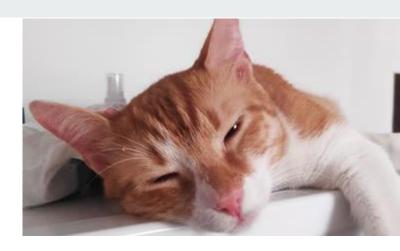
Astfel de sisteme pot fi rezolvate în timp polinomial prin algoritmi *simplex* (vezi cursul de Tehnici de Optimizare).

#### OBSERVAŢIE:

Algoritmii simplex rezolvă inegalitatea pentru **x**<sub>i</sub> - **numere reale**!

### Further reading:

Suport de curs saptamanile 4-5 (engl)



# Algoritmi aleatorii/ probabiliști

### Cadru

- Probleme pentru care nu se cunosc algoritmi polinomiali
- Căutarea limitată (BT, BB) în spaţiul soluţiilor candidat –
   lentă
  - ⇒ relaxăm restricțiile impuse soluțiilor

# Relaxarea restricțiilor impuse soluțiilor

- Probleme de optim
  - · se preferă o soluție suboptimală acceptabilă
  - · marja de eroare poate fi controlată probabilistic

### Relaxarea restricțiilor impuse soluțiilor

- Probleme de optim
  - · se preferă o soluție suboptimală acceptabilă
  - marja de eroare poate fi controlată probabilistic
- Probleme cu soluție unică
  - se preferă o soluție care nu este exactă
  - se apropie cu o probabilitate mare de soluția exacta

# Relaxarea restricțiilor impuse soluțiilor

- genetici
- probabilişti de tip Monte Carlo
- probabilişti de tip Las Vegas
- numerici
- euristici greedy

- Sunt utilizaţi în probleme de optim, pentru care
  - spaţiul de căutare a soluţiilor posibile este mare
  - nu se cunosc algoritmi exacţi mai rapizi
- Furnizează o soluţie care nu este neapărat optimă.
- Căutarea în spaţiul soluţiilor candidat euristică, bazată pe principii ale evoluţiei în genetică

Denumirea lor se datorează preluării unor mecanisme din biologie: moştenirea genetică şi evoluţia naturală pentru populaţii de indivizi

#### Aplicaţii

- Robotică, bioinformatică, inginerie
  - · Probleme de trafic, rutare, proiectare
- Criptare, code-breaking
- Teoria jocurilor
- Clustering
- etc

Exemplu – pentru ilustrarea conceptelor

### Maximul unei funcții pozitive

```
Fie f:D \to R. Să se calculeze

\max\{ f(x) \mid x \in D \}, \text{ unde } D = [a, b].
```

• Presupunem f(x) > 0,  $\forall x \in D$ .

### Algoritmi Genetici - Noţiuni

Cromozom = mulţime ordonată de elemente (gene) ale căror valoare (alele) determină caracteristicile unui individ

0	0	0	1	0	1	1	0
---	---	---	---	---	---	---	---

Populaţie = mulţime de indivizi care trăiesc într-un mediu la care trebuie să se adapteze

### Algoritmi Genetici - Noţiuni

Cromozom = mulţime ordonată de elemente (gene) ale căror valoare (alele) determină caracteristicile unui individ

0	0	0	1	0	1	1	0
---	---	---	---	---	---	---	---

- Populaţie = mulţime de indivizi care trăiesc într-un mediu la care trebuie să se adapteze
- Fitness (adecvare) = măsură a gradului de adaptare la mediu pentru fiecare individ (funcţie de fitness)

### Algoritmi Genetici - Noţiuni

- Generație = etapă în evoluția populației
- Selecție = proces prin care sunt promovați indivizii cu grad ridicat de adaptare la mediu
- ▶ Operatori genetici ⇒ indivizi din noua generaţie:
  - încrucişare (combinare, crossover) moştenesc caracteristicile părinților
  - mutație pot dobândi și caracteristici noi

# Structura unui algoritm genetic (J. Holland, 1970)

- t = 0
- considerăm o **populație inițială** P(0) multiset al lui D

$$t = t + 1$$

- t = 0
- considerăm o **populație inițială** P(0) multiset al lui D
- cât timp nu este îndeplinită **condiția de terminare** construim o populație nouă P(t+1) din P(t) astfel

$$t = t + 1$$

- t = 0
- considerăm o **populație inițială** P(0) multiset al lui D
- cât timp nu este îndeplinită condiția de terminare
   construim o populație nouă P(t+1) din P(t) astfel
   selecție populație intermediară P'(t)

$$t = t + 1$$

- t = 0
- considerăm o **populație inițială** P(0) multiset al lui D
- cât timp nu este îndeplinită condiția de terminare
  construim o populație nouă P(t+1) din P(t) astfel
  selecție populație intermediară P'(t)
  aplicăm operatorul de încrucișare pentru indivizii din P'(t) o nouă populație intermediară P"(t)

$$t = t + 1$$

- t = 0
- considerăm o **populație inițială** P(0) multiset al lui D
- cât timp nu este îndeplinită condiția de terminare construim o populație nouă P(t+1) din P(t) astfel selecție populație intermediară P'(t) aplicăm operatorul de încrucișare pentru indivizii din P'(t) o nouă populație intermediară P"(t) aplicăm **operatorul de mutație**  $\longrightarrow$  populația P(t+1) t = t + 1

### Condiție de oprire

- număr maxim de iterații / durată de execuție
- stabilizarea performanței medii /maxime
- am obținut o soluție *suficient de bună*

### Exemplu - maximul unei funcții pozitive

### Date de intrare + parametri de control

- intervalul [a, b]
- precizia p (numărul de zecimale)
- dimensiunea populației n
- numărul de generații
- probabilitatea de încrucișare pc
- probabilitatea de mutație pm

# Populația

- > Dimensiune (număr de cromozomi) :
  - n fixă, dată
  - constantă pe parcursul algoritmului

# Populația

Codificare = cum asociem unei configurații din spațiul de căutare un cromozom

## Populația

- Codificare = cum asociem unei configurații din spațiul de căutare un cromozom
  - În general: codificare binară, lungime fixă



Cum calculăm lungimea pentru puncte din D = [a,b]?

- Codificare = cum asociem unei configurații din spațiul de căutare un cromozom
  - În general: codificare binară, lungime fixă

Cum calculăm lungimea pentru puncte din D = [a,b]?



depinde de precizie (număr de zecimale)

- Codificare = cum asociem unei configurații din spațiul de căutare un cromozom
  - În general: codificare binară, lungime fixă
  - Pentru D = [a,b] și o precizie p dată (ca număr de zecimale):
    - − discretizarea intervalului ⇒ subintervale
    - lungimea cromozomului l

- valoarea codificată din D=[a,b] - translație liniară

- Codificare = cum asociem unei configurații din spațiul de căutare un cromozom
  - În general: codificare binară, lungime fixă
  - Pentru D = [a,b] și o precizie p dată (ca număr de zecimale):
    - discretizarea intervalului  $\Rightarrow$  (b a)\* 10° subintervale
    - lungimea cromozomului l

- valoarea codificată din D=[a,b] - translație liniară

- Codificare = cum asociem unei configurații din spațiul de căutare un cromozom
  - În general: codificare binară, lungime fixă
  - Pentru D = [a,b] și o precizie p dată (ca număr de zecimale):
    - discretizarea intervalului  $\Rightarrow$  (b a)\* 10° subintervale
    - lungimea cromozomului l

$$2^{l-1} < (b-a)10^p \le 2^l \implies l = \lceil \log_2((b-a)10^p) \rceil$$

valoarea codificată din D=[a,b] - translație liniară

- Codificare = cum asociem unei configurații din spațiul de căutare un cromozom
  - În general: codificare binară, lungime fixă
  - Pentru D = [a,b] și o precizie p dată (ca număr de zecimale):
    - discretizarea intervalului  $\Rightarrow$  (b a)\* 10° subintervale
    - lungimea cromozomului l

$$2^{l-1} < (b-a)10^p \le 2^l \implies l = \lceil \log_2((b-a)10^p) \rceil$$

valoarea codificată din D=[a,b] - translație liniară

$$X_{(2)} \to X_{(10)} \to \frac{b-a}{2^l-1} X_{(10)} + a$$

- Populaţia iniţială
  - se generează aleator (cromozomii)

- Populaţia iniţială
  - se generează aleator (cromozomii)

### Funcția de fitness

- se pot folosi distanțe cunoscute (euclidiană, Hamming)
- pentru problema de maxim funcția este chiar f

⇒ determinarea unei populații intermediare, ce conține indivizi care vor fi supuși operatorilor genetici

- Selecție proporțională
- Selecție elitistă
- Selecție turneu
- Selecție bazată pe ordonare

- Selecție proporțională
  - Presupunem  $P(t) = \{X_1, ..., X_n\}$
  - asociem fiecărui individ X<sub>i</sub> o probabilitate p<sub>i</sub> de a fi selectat, în funcție de performanța acestuia (dată de funcția de fitness f)

 folosind metoda ruletei selectăm n indivizi (!copii), cu distribuția de probabilitate (p<sub>1</sub>, p<sub>2</sub>, ..., p<sub>n</sub>)

- Selecție proporțională
  - Presupunem  $P(t) = \{X_1, ..., X_n\}$
  - asociem fiecărui individ X<sub>i</sub> o probabilitate p<sub>i</sub> de a fi selectat, în funcție de performanța acestuia (dată de funcția de fitness f)

$$p_i = \frac{f(X_i)}{F}$$
 
$$F = \sum_{j=1}^n f(X_j) = performanța totală a populației$$

 folosind metoda ruletei selectăm n indivizi (!copii), cu distribuția de probabilitate (p<sub>1</sub>, p<sub>2</sub>, ..., p<sub>n</sub>)

- Selecție proporțională
  - folosind metoda ruletei selectăm n indivizi (!copii), cu distribuția de probabilitate (p<sub>1</sub>, p<sub>2</sub>, ..., p<sub>n</sub>)

- Selecție proporțională
  - folosind metoda ruletei selectăm n indivizi (!copii), cu distribuția de probabilitate (p<sub>1</sub>, p<sub>2</sub>, ..., p<sub>n</sub>)

#### Etapa de selecție:

```
P'(t) \leftarrow \emptyset for i = 1, n genereaza j cu probabilitatea (p1, p2, ..., pn) folosind metoda ruletei:
```

adauga la populația selectată P'(t) o copie a lui  $X_j$ 

- Selecție proporțională
  - folosind metoda ruletei selectăm n indivizi (!copii), cu distribuția de probabilitate (p<sub>1</sub>, p<sub>2</sub>, ..., p<sub>n</sub>)

#### Etapa de selecție:

```
P'(t) ← Ø
for i = 1,n
    genereaza j cu probabilitatea (p1,p2,...,pn) folosind
    metoda ruletei:
```

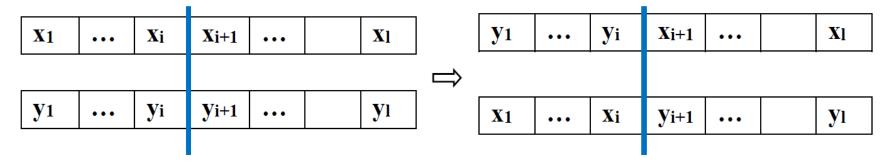
- genereaza u variabila uniformă pe [0,1)
- determină indicele j astfel încât u este între  $q_{j-1}=\ p_1+...+p_{j-1}\ \text{și}\ q_j=\ p_1+...+p_j\ (\text{cu convenția}\ q_0=0)$

adauga la populația selectată P'(t) o copie a lui  $X_j$ 

- Selecție elitistă = trecerea explicită a celui mai bun individ în generația următoare
- Selecție turneu = se aleg aleatoriu k indivizi din populație şi se selectează cel mai performant dintre ei
- Selecție bazată pe ordonare = se ordonează indivizii după performanță şi li se asociază câte o probabilitate de selecție în funcție de locul lor după ordonare
- etc

- Permite combinarea informațiilor de la părinți
- Doi părinți dau naștere la doi descendenți
  - cu un punct de tăietură (de rupere)
  - cu mai multe puncte de rupere
  - uniformă
  - etc

- Cu un punct de tăietură (de rupere)
  - > 2 părinți >> 2 indivizi noi care iau locul părinților în populație



i – punct de rupere generat aleator

- Cu un punct de tăietură (de rupere)
  - > Nu toți cromozomii din P'(t) participă la încrucișare.
  - Un cromozom participă la încrucișare cu o probabilitate fixată pc
     (probabilitate de încrucișare dată de intrare)

- Cu un punct de tăietură (de rupere)
  - Un cromozom participă la încrucișare cu o probabilitate fixată pc
     (probabilitate de încrucișare dată de intrare)

#### Etapa de încrucișare:

```
Notăm P'(t) = \{X'_1, ..., X'_n\} for i = 1, n genereaza u variabila uniformă pe [0, 1] daca u<pc atunci marcheaza X'_i (va participa la incrucisare)
```

- Cu un punct de tăietură (de rupere)
  - Un cromozom participă la încrucișare cu o probabilitate fixată pc
     (probabilitate de încrucișare dată de intrare)

#### **Etapa de încrucișare:**

```
Notăm P'(t) = \{X'_1, ..., X'_n\} for i = 1, n genereaza u variabila uniformă pe [0, 1] daca u<pc atunci marcheaza X'_i (va participa la incrucisare)
```

formeaza perechi disjuncte de cromozomi marcați și aplică pentru fiecare pereche operatorul de încrucișare;

descendeții rezultați înlocuiesc părinții în populație

## Mutația

- schimbarea valorilor unor gene din cromozom
- asigură diversitatea populației
- probabilitatea de mutație pm dată de intrare

## Mutația

#### Etapa de mutație - Varianta 1 (mutație rară):

```
Notăm P''(t) = \{X''_1, ..., X''_n\} populația obținută după încrucișare for i = 1, n genereaza u variabila uniformă pe [0,1) daca u<pm atunci generează o poziție aleatoare p și trece gena p din cromozomul X''_i la complement 0 \leftrightarrow 1
```

## Mutația

#### **Etapa de mutație** – Varianta 2:

```
Notăm P''(t) = \{X''_1, ..., X''_n\} populația obținută după încrucișare for i = 1, n for j = 1, l genereaza u variabila uniformă pe [0, 1] daca u<pm atunci trece gena j din cromozomul X''_i la complement 0 \leftrightarrow 1
```

## Alte exemple

- Knapsack problem- Problema rucsacului
- ▶ **TSP** (Travelling salesman problem)

Schema = tipar care surprinde similarităţi dintre cromozomi

```
    Formal = cuvânt de lungime l peste {0,1,*}
    * = "don't care symbol"
    1*01*00*
```

- Ordinul schemei H
  - o(H) = numărul de poziţii fixe din schemă
    - ⇒ particularitatea schemei
- Lungimea schemei H
  - $\delta(H)$  = distanţa de la prima la ultima poziţie fixă
    - ⇒ cât de compactă este informația

- Ordinul schemei H o(H)
- Lungimea schemei H  $\delta(H)$
- m(H,t) = numărul de exemplare ale schemei H în P(t)
- f(H,t) = fitness pentru schema H
  - = media funcției de fitness pentru indivizi din P(t)

Teorema schemei: Algoritmul genetic bazat pe selecţie proporţională, încrucişare cu un punct de tăietură şi mutaţie rară încurajează înmulţirea schemelor mai bine adaptate decât media, de lungime redusă şi de ordin mic:

$$m(H,t+1) \ge m(H,t) \frac{f(H,t) \cdot n}{F(t)} \left( 1 - pc \cdot \frac{\delta(H)}{l-1} - pm \cdot o(H) \right)$$

Teorema schemei:

$$m(H,t+1) \ge m(H,t) \cdot \frac{f(H,t) \cdot n}{F(t)} \cdot \left(1 - pc \cdot \frac{\delta(H)}{l-1} - pm \cdot o(H)\right)$$

- Probabilitatea de distrugere a schemei după încrucișare  $\frac{\delta(H)}{l-1}$
- O mutație poate distruge o schemă dacă modifică o poziție fixă

Teorema schemei:

$$m(H,t+1) \ge m(H,t) \cdot \frac{f(H,t) \cdot n}{F(t)} \cdot \left(1 - pc \cdot \frac{\delta(H)}{l-1} - pm \cdot o(H)\right)$$

Ipoteza blocurilor constituente: Un algoritm genetic caută soluţia suboptimală prin juxtapunerea schemelor scurte, de ordin mic şi performanţă mare, numite building blocks (blocuri constituente/constructive)

### **Bibliografie**

Michalewicz, Zbigniew (1999),

Genetic Algorithms + Data Structures = Evolution Programs, Springer-Verlag.

# — Algoritmi Avansaţi 2021 c-6 Randomized Algorithms

Lect. Dr. Ştefan Popescu

Email: stefan.popescu@fmi.unibuc.r

Grup Teams:



### **Cuprins**



#### **Probleme:**

- Check Matrix multiplication
- Quicksort



### Algoritmi probabilisti

• Ce sunt?



### Algoritmi probabilisti

Ce sunt algoritmii probabilisti?

Orice algoritm care generează aleator un element  $r \in \{1,2,...,R\}$  si efectuează decizii în funcție de valoarea acestuia



### Algoritmi probabilisti

Ce sunt algoritmii probabilisti?

Orice algoritm care generează aleator un element  $r \in \{1,2,...,R\}$  si efectuează decizii în funcție de valoarea acestuia

Un astfel de algoritm poate rula un număr diferit de pași și poate oferi output-uri diferite pe aceeași intrare. Astfel devine relevant sa avem mai multe iterații ale algoritmului pe un același input!



- Algoritmi Monte Carlo:
  - o rulează în timp polinomial (rapid) și oferă un răspuns "probabil" corect



- Algoritmi Monte Carlo:
  - o rulează în timp polinomial (rapid) și oferă un răspuns "probabil" corect
- Algoritmi <u>Las Vegas</u>:
  - oferă mereu răspunsul corect în timp "probabil" rapid



- Algoritmi <u>Monte Carlo</u>:
  - o rulează în timp polinomial (rapid) și oferă un răspuns "probabil" corect
- Algoritmi <u>Las Vegas</u>:
  - oferă mereu răspunsul corect în timp "probabil" rapid
- Algoritmi Atlantic City:
  - o rulează în timp "probabil" rapid și oferă un rezultat "probabil" corect.





Exemplu de problemă



**Matrix Multiplication:** 



Matrix Multiplication:

Fie A,B - două matrici pătratice de dimensiune *nxn*. Dorim să efectuăm calculul AxB.



**Matrix Multiplication:** 

Fie A,B - două matrici pătratice de dimensiune *nxn*. Dorim să efectuăm calculul AxB.

Alternative:

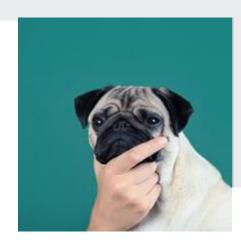


#### **Matrix Multiplication:**

Fie A,B - două matrici pătratice de dimensiune *nxn*. Dorim să efectuăm calculul AxB.

#### Alternative:

• Implementare naivă. Complexitate?

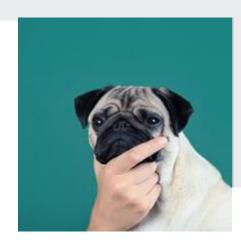


#### Matrix Multiplication:

Fie A,B - două matrici pătratice de dimensiune *nxn*. Dorim să efectuăm calculul AxB.

#### Alternative:

• Implementare naivă. Complexitate: O(n³)

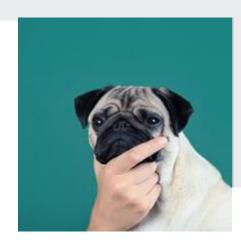


#### Matrix Multiplication:

Fie A,B - două matrici pătratice de dimensiune *nxn*. Dorim să efectuăm calculul AxB.

#### Alternative:

- Implementare naivă. Complexitate: O(n³)
- Strassen (1969). O(n<sup>log7</sup>)=O(n<sup>2,81</sup>)

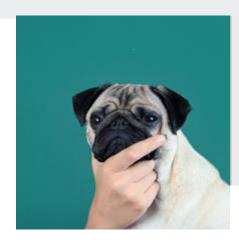


#### Matrix Multiplication:

Fie A,B - două matrici pătratice de dimensiune *nxn*. Dorim să efectuăm calculul AxB.

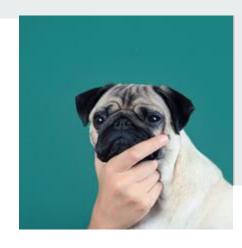
#### Alternative:

- Implementare naivă. Complexitate: O(n³)
- Strassen (1969). O(n<sup>log7</sup>)=O(n<sup>2,81</sup>)
- Coppersmith-Winograd (1990). O(n<sup>2,376</sup>)



Matrix Multiplication Check

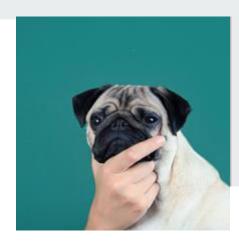
Fie A,B,C - trei matrici pătratice de dimensiune nxn. Dorim să <u>verificăm</u> dacă AxB=C



Matrix Multiplication Check

Fie A,B,C - trei matrici pătratice de dimensiune nxn. Dorim să <u>verificăm</u> dacă AxB=C

Se poate mai bine decât "calea directă"?

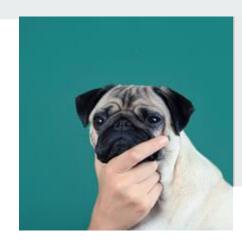


Matrix Multiplication Check

Fie A,B,C - trei matrici pătratice de dimensiune nxn. Dorim să <u>verificăm</u> dacă AxB=C

Se poate mai bine decât "calea directă"?

DA!



Algoritm probabilist cu următoarele proprietăți:

Fie A, B, C - matricile din problemă.

- Dacă AxB=C, atunci algoritmul va returna <u>întotdeauna "DA"</u>
- Dacă AxB≠C, atunci algoritmul va returna "NU" cu o probabilitate > 1/2



Problemă: A,B,C - 3 matrici pătrate de dimensiune *nxn*; Trebuie să verificăm dacă AxB=C.



Problemă: A,B,C - 3 matrici pătrate de dimensiune *nxn*; Trebuie să verificăm dacă AxB=C.

#### Soluție:

- 1. Generam un vector binar r de lungime n cu  $Pr[r_i=1]=\frac{1}{2}$ .
- 2. Dacă Ax(Br)=Cr, return "DA"
- 3. Altfel return "NU"



#### Soluție:

- 1. Generam un vector binar r de lungime n cu  $Pr[r_i=1]=\frac{1}{2}$ .
- 2. Dacă Ax(Br)=Cr, return "DA"
- 3. Altfel return "NU"



Complexitate?

#### Soluție:

- 1. Generam un vector binar r de lungime n cu  $Pr[r_i=1]=\frac{1}{2}$ .
- 2. Dacă Ax(Br)=C, return "DA"
- 3. Altfel return "NU"



Complexitate: O(n<sup>2</sup>)

#### Soluție:

- 1. Generam un vector binar r de lungime n cu  $Pr[r_i=1]=\frac{1}{2}$ .
- 2. Dacă Ax(Br)=Cr, return "DA"
- 3. Altfel return "NU"

Observaţie: Dacă AxB≠C, atunci Pr[Ax(Br)≠Cr]≥1/2

Justificare: <u>Seria 23</u> & <u>Seria 24</u>; Pt simplitate vom presupune ca matricile sunt binare (doar elemente de 0 si 1)



Complexitate: O(n<sup>2</sup>)

Quicksort. (C.A.R. Hoare, Moscova, 1959)



Quicksort. (C.A.R. Hoare, Moscova, 1959)

Algoritm Bazat pe strategia Divide-et-Impera

Primește ca input un șir A de elemente comparabile, Reurnează șirul A sortat.

Sortează oarecum asemănător ca sortarea prin inserție: la fiecare pas se fixează un element pe poziția sa.



Quicksort. (C.A.R. Hoare, Moscova, 1959)

#### Pașii:

- Divide: se alege un element x din şirul A pe post de pivot. Se partiționează A în L (elementele < x), G (elementele > x) și E (elementele = x).
- Conquer: aplicăm recursiv sortarea pe șirurile L, respectiv G
- Combinare: ...

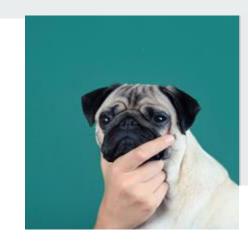


#### **Basic Quicksort.**

- 1. Alegem pivotul x ca fiind fie A[1], fie A[n]
- 2. În mod repetat eliminăm fiecare element y din A
  - a. inserăm y fie în L, G, sau E, în funcție de relația față de x

Fiecare inserție și ștergere durează O(1)

Partiționarea durează O(n)



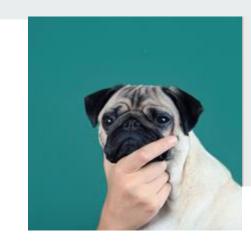
#### **Basic Quicksort.**

- 1. Alegem pivotul x ca fiind fie A[1], fie A[n]
- 2. În mod repetat eliminăm fiecare element y din A
  - a. inserăm y fie în L, G, sau E, în funcție de relația față de x

Fiecare inserție și ștergere durează O(1)

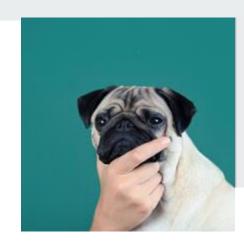
Partiționarea durează O(n)

detalii în CLRS pag 171; Analiza algortimului: Seria 23 & Seria 24 - O(n²)



Quicksort.

Q: Cum să asigurăm ca găsim un pivot bun?



#### Quicksort.

Q: Cum să asigurăm ca găsim un pivot bun?

A: Găsirea medianei!

Q: Timp?



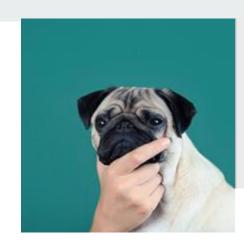
#### Quicksort.

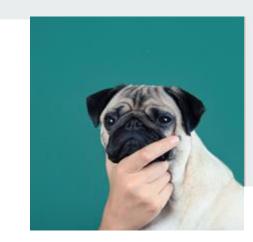
Q: Cum să asigurăm ca găsim un pivot bun?

A: Găsirea medianei!

Q: Timp?

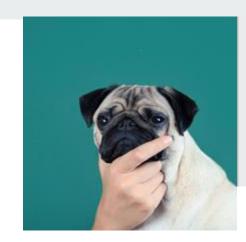
A: Găsirea medianei se face în timp asimptotic liniar!





#### **Quicksort: Median selected as Pivot**

- Ne asigură faptul că L și G sunt mereu echilibrate ca mărime
- Analiză complexitate: -prima Θ(n) este din cauza selectiei medianei, iar a doua penţru pasul de partiţie.
- Avem:  $T(n) = 2T\left(\frac{n}{2}\right) + \theta(n) + \theta(n)$  $T(n) = \theta\left(n \cdot \log_2 n\right)$



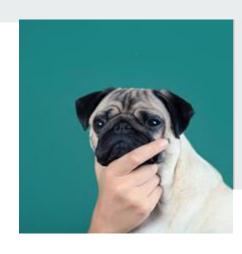
#### **Quicksort: Median selected as Pivot**

- Ne asigură faptul că L și G sunt mereu echilibrate ca mărime
- Analiză complexitate: -prima  $\Theta(n)$  este din cauza selectiei medianei, iar a doua pențru pasul de partiție.
- Avem:  $T(n) = 2T\left(\frac{n}{2}\right) + \theta(n) + \theta(n)$  $T(n) = \theta\left(n \cdot \log_2 n\right)$

In practică acest algoritm perfomează mai prost decât varianta Basic.

#### **Randomized Quicksort:**

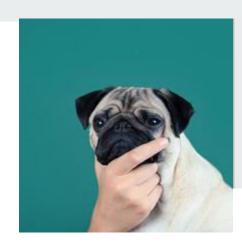
- la fiecare pas al recursiei, pivotul este ales aleator.
- Este echivalent cu varianta Basic.
- Detalii în <u>CLRS</u> pag 181-184



#### **Paranoid Quicksort:**

- 1. Repetă:
  - a. Alegem un pivot x aleator din A
  - b. Partitionam A în L, G, E, în funcție de x
- 2. Până când partițiile rezultate sunt de forma:
  - a.  $|L| \le 3/4 |A| \le i |G| \le 3/4 |A|$
- 3. Apelăm recursiv algoritmul pe L și G

Analiza algortimului: Seria 23 & Seria 24



# Algoritmi Avansaţi 2021 c-7 Debriefing Randomized Data Structures: Skip Lists

Lect. Dr. Ştefan Popescu

Email: stefan.popescu@fmi.unibuc.r

Grup Teams:



# **Debriefing**

- Smalltalk about second half of the course
- presentation schedule for Tema 1 & Tema 2
- future lab work
- smalltalk about final exam



#### **Randomized Data Structures**

O privire pe scurt, "din avion" asupra Skip lists.



#### **Randomized Data Structures**



• O privire pe scurt, "din avion" asupra Skip lists.

Introduse in 1989 de către W. Purgh, sunt structuri dinamice bazate pe factor aleator (randomized)

#### Randomized Data Structures



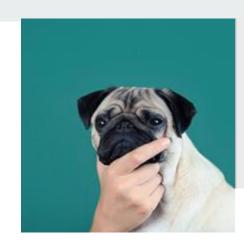
O privire pe scurt, "din avion" asupra Skip lists.

Introduse in 1989 de către W. Purgh, sunt structuri dinamice bazate pe factor aleator (randomized)

Skip lists are a probabilistic data structure that seem likely to supplant balanced trees as the implementation method of choice for many applications. Skip list algorithms have the same asymptotic expected time bounds as balanced trees and are simpler, faster and use less space.

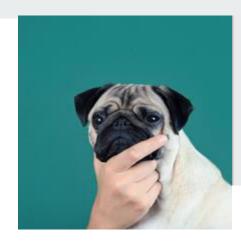
- William Pugh, Concurrent Maintenance of Skip Lists (1989)







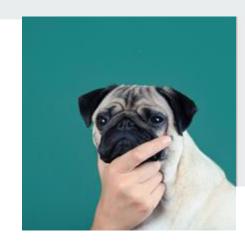
Q: Complexitatea cautarii unui element intr-o lista sortata?





Q: Complexitatea cautarii unui element intr-o lista sortata?

A: O(n)

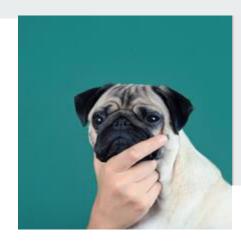




Q: Complexitatea cautarii unui element intr-o lista sortata?

A: O(n)

Q: Suntem multumiti?





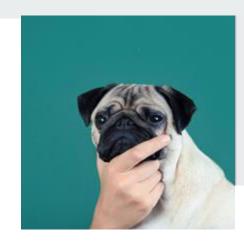
Q: Complexitatea cautarii unui element intr-o lista sortata?

A: O(n)

Q: Suntem multumiti?

A: NU!



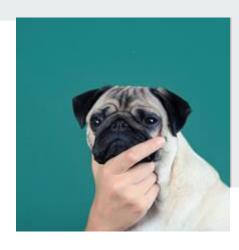




Q: Complexitatea cautarii unui element intr-o lista sortata?

A: O(n)

Q: Complexitate ţintă?





Q: Complexitatea cautarii unui element intr-o lista sortata?

A: O(n)

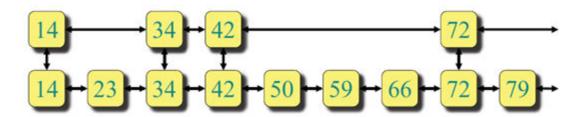
Q: Complexitate țintă?

A: O(logn)





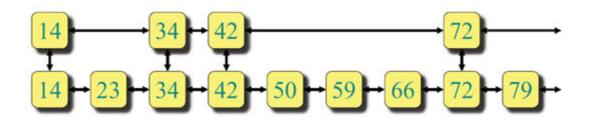
Pentru o cautare mai eficienta, vom retine 2 liste, dupa modelul urmator:





#### SEARCH(x):

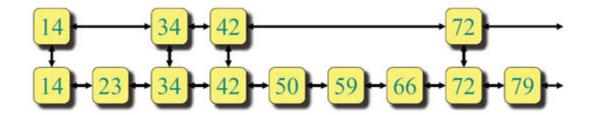
- •Walk right in top linked list (L1) until going right would go too far
- Walk down to bottom linked list (L2)
- •Walk right in L2 until element found (or not)





Q: Cum ar trebui distribuite nodurile din L1 (nivelul de mai sus) astfel incat cautarea sa fie cat mai eficienta?

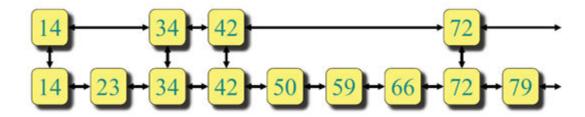




Q: Cum ar trebui distribuite nodurile din L1 (nivelul de mai sus) astfel incat cautarea sa fie cat mai eficienta?

A: Uniform distribuit!

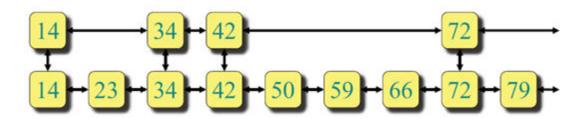




Q: Cum ar trebui distribuite nodurile din L1 (nivelul de mai sus) astfel incat cautarea sa fie cat mai eficienta?

A: Uniform distribuit!

Q: cate noduri ar trebui sa existe in L1?

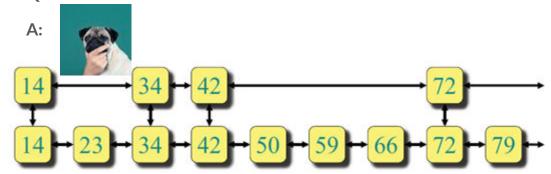




Q: Cum ar trebui distribuite nodurile din L1 (nivelul de mai sus) astfel incat cautarea sa fie cat mai eficienta?

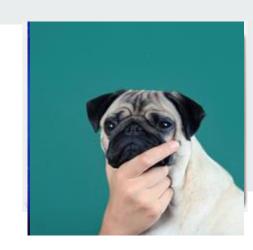
A: Uniform distribuit!

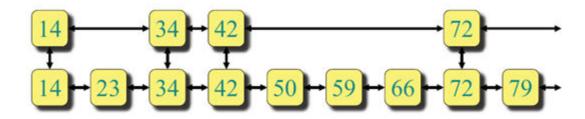
Q: cate noduri ar trebui sa existe in L1?





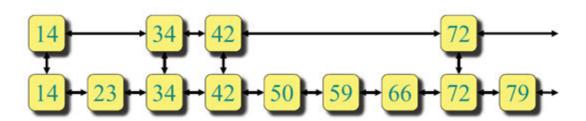
Costul unei căutări în listă este aprox  $|L1| + \frac{|L2|}{|L1|}$ 

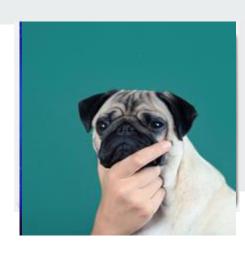




Costul unei căutări în listă este aprox 
$$|L1| + \frac{|L2|}{|L1|}$$

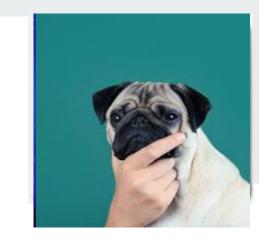
Relatia de mai sus este minimizata atunci cand  $|L1|^2 = |L2| = n$ ; deci |L1| = sqrt(n)

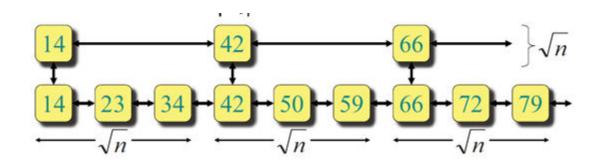




 $|L1| = \sqrt{n}$ ; |L2| = n; Avem costul total de cautare pe 2 nivele:

$$|L1| + \frac{|L2|}{|L1|} = 2\sqrt{n}$$





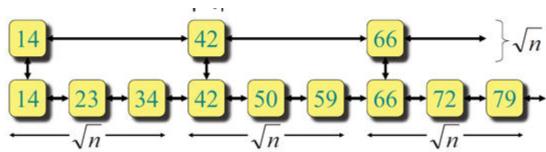
 $|L1| = \sqrt{n}$ ; |L2| = n; Avem costul total de cautare pe 2 nivele:

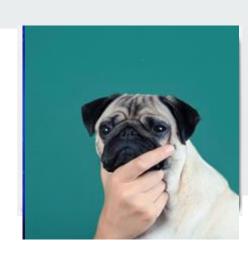
$$|L1| + \frac{|L2|}{|L1|} = 2\sqrt{n}$$

Dar pentru 3 nivele?

Dar 4 nivele?

Dar *k* nivele?

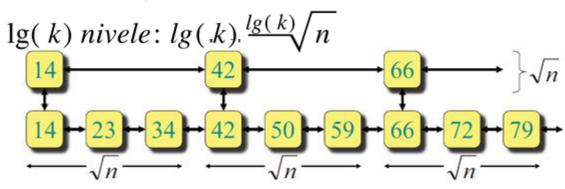


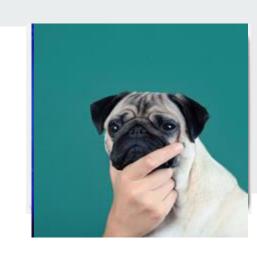


2 nivele:  $2\sqrt{n}$ 

3 nivele:  $3\sqrt[3]{n}$ 

k nivele:  $k\sqrt[k]{n}$ 

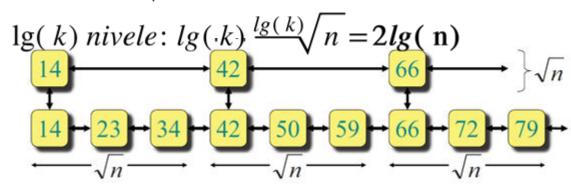


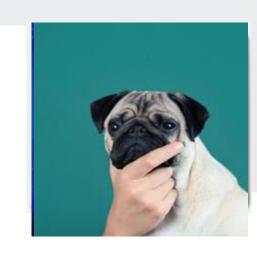


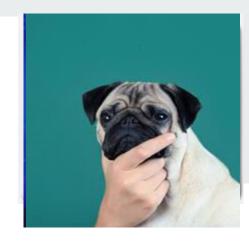
2 nivele:  $2\sqrt{n}$ 

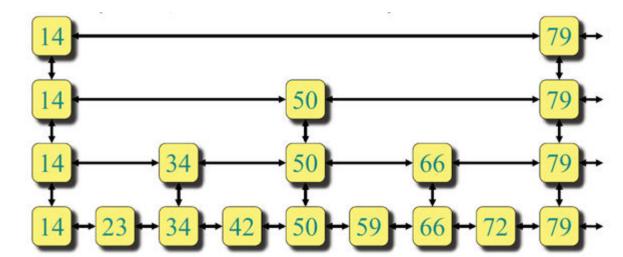
3 nivele:  $3\sqrt[3]{n}$ 

k nivele:  $k\sqrt[k]{n}$ 

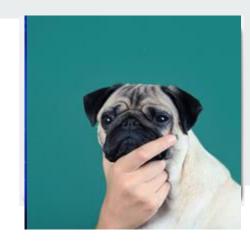


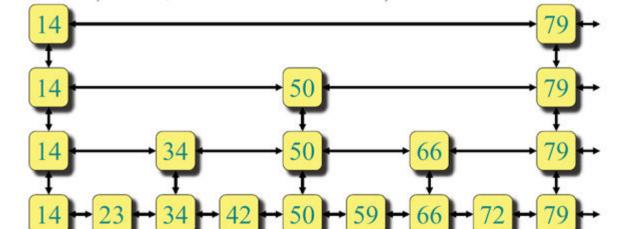






Cu ce seamana oare?

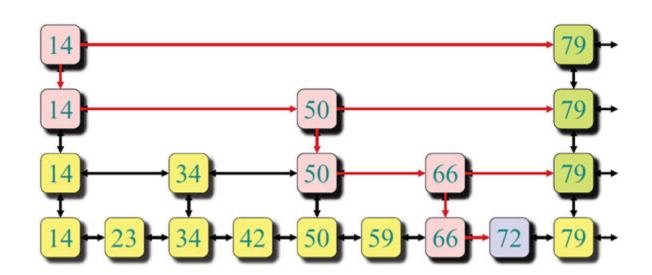




Cu ce seamana oare?

Un arbore!

# Skip Lists: Search (X)





Search(72)

Pentru a insera un nou element X in lista:

- ii cautam pozitia in nivelul inferior (search(x))
- il inseram pe nivelul inferior



Pentru a insera un nou element X in lista:

- ii cautam pozitia in nivelul inferior (search(x))
- il inseram pe nivelul inferior
- il inseram si pe <u>unele</u> nivele superioare

OBSERVATIE: Nivelul inferior va contine intoteauna toate elementele



Pentru a insera un nou element X in lista:

- ii cautam pozitia in nivelul inferior (search(x))
- il inseram pe nivelul inferior
- il inseram si pe <u>unele</u> nivele superioare

OBSERVATIE: Nivelul inferior va contine intoteauna toate elementele

Q: Pe cate alte nivele inserez X?

A: Dau cu banul! Daca pica pajura, inserez pe inca un nivel, altfel ma opresc!



Pentru a insera un nou element X in lista:

- ii cautam pozitia in nivelul inferior (search(x))
- il inseram pe nivelul inferior
- il inseram si pe <u>unele</u> nivele superioare

OBSERVATIE: Nivelul inferior va contine intoteauna toate elementele

Q: Pe cate alte nivele inserez X?

A: Dau cu banul! Daca pica pajura, inserez pe inca un nivel, altfel ma opresc!

Consecinta: ½ dintre elemente vor fi doar pe nivelul 0. ¼ dintre elemente vor fi doar pe nivelele 0 si 1. ½ vor fi doar pe nivelele 0, 1 si 2, etc...

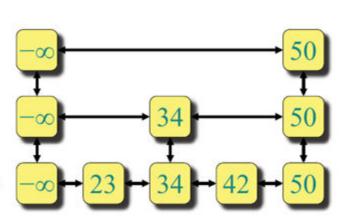


### **Skip Lists: Exercitiu**

**EXERCISE:** Try building a skip list from scratch by repeated insertion using a real coin

#### **Small change:**

Add special -∞
 value to every list
 ⇒ can search with
 the same algorithm





## Skip Lists: Delete (x)

Se cauta elementul x in lista (se gaseste pe cel mai de sus nivel).

Se sterge eelemntul de pe toate nivelele!



# Skip Lists: How good are they?

Whiteboard S23

Whiteboard S24

